

	Concreet idee:	Vereisten:	Achterliggende redenatie / veronderstelling:
1. Agractie van KDW naar SVI	We stellen de werkelijke Staat van Instandhouding (SVI) van Natura 2000 gebieden centraal, met alle drukfactoren die de SVI beïnvloeden. De KDW zal niet langer in de stikstofwet staan maar functioneren als waar het voor is bedoeld, namelijk als indicator voor de ontwikkeling van de factor stikstofdepositie.	• Staat van Instandhouding centraal. • Actualiseren gebiedsanalyses incl. bodemanalyses en trendmeetnet verzuring. • In kaart brengen drukfactoren (incl. omgevingsfactoren). • In kaart brengen onderhouds- en/of herstmiddelen/maatregelen. • Ecologische Autoriteit tbv monitoring/bewaking/rapportage. • Aan de voorkant voorkomen nieuwe knellende situaties. • Toepassing brede maatschappelijke afweging (VHR) en toets doelmatigheid maatschappelijke middelen. • Gestructureerde en gecontroleerde uitvoer onderhoud en maatregelen, incl. aanvullend GGA.	De Kritische Depositie Waarde (KDW) zegt niets over de werkelijke staat van de natuur. Beleid dat nagenoeg uitsluitend gericht is op het terugdringen van de stikstofdepositie is de onjuiste en eenzijdige aanpak.
1. Kritische kanttekeningen bij de Nederlandse aanpak van de stikstofcrisis en handreikingen voor oplossingen (Johan Sanders)	Stel de staat van de natuur centraal, en herstel Natura-2000 gebieden met gebruik van de beheerplannen van art. 2.3 Wet natuurbescherming en de landinrichting van de Wet inrichting landelijk gebied (WILG).	• Het rijk moet bereid zijn om het algemene beleid te laten varen. Het stikstofplan van Van der Wal kan worden ingetrokken, artikel 1.12a van de Natuurbeschermingswet kan worden verwijderd. • Geld moet beschikbaar komen c.q. blijven voor de instandhoudingsmaatregelen. De provincies zullen aan de bak moeten met de beheerplannen (waarvan de meeste nu een herzieningsprocedure doorlopen) en met name de stikstofparagrafen daarin. Ook zullen provincies	We (overheid, natuurbeschermers en boeren) zouden moeten focussen op de Natura 2000 gebieden. Daar is het immers om begonnen. We moeten terug naar waar het om gaat: een goede staat van instandhouding voor alle Natura 2000 gebieden. Een einddoel – bijvoorbeeld de KDW – hoeft helemaal niet in beton gegoten vast komen te staan, als we eindelijk maar eens de goede kant op gaan.

		landinrichtingsplannen moeten gaan opstellen. • Natuurbeschermingsorganisaties zullen niet rigoreus vast moeten willen houden aan voorgestane natuurdoeltypen of stikstofdoelstellingen. Ook voor hen zijn de instandhoudingsdoelstellingen per gebied leidend. Dat geldt natuurlijk ook voor de boeren en hun organisaties. • Er is meer tijd nodig dan de regering nu denkt. Een perspectief voor bijvoorbeeld twintig jaar zou helemaal niet zo gek zijn. Op die termijn zou achter alle instandhoudingsdoelen een groen vinkje moeten kunnen staan ofwel zou moeten vaststaan dat dat objectief onmogelijk is. • KDW niet als absoluut uitgangspunt voor doelbereik nemen en/of beter onderbouwen. • Aeries behouden totdat we een beter systeem hebben. • Emissiefactoren RAV beter onderbouwen (of emissies meten, is voor innovaties ook beter).	Voor alle Natura 2000 gebieden bestaat al een beheerplan. Dit is opgesteld door GS en kan ook door GS worden gewijzigd. Een ontwerpplan doorloopt een keurige openbare voorbereidingsprocedure, met zienswijzen en een beroepsmogelijkheid. Het beheerplan bevat de voor de instandhoudingsdoelstelling nodige maatregelen en de beoogde resultaten. De bestuursorganen die hebben ingestemd zorgen voor de uitvoering van de maatregelen. Welke maatregelen dat kunnen zijn is niet begrensd. Ook het opheffen van stikstofbronnen kan er dus onder vallen. Het beheerplan zal dus ook maatregelen voor stikstofreductie kunnen omvatten, niet alleen voor veehouderijen, maar ook voor andere bronnen (verkeer, industrie, recreatie etc.). Voor de uitvoering kunnen subsidies beschikbaar worden gesteld. Voordeel van het werken met een beheerplan is dat het een bestaande figuur is, niet in strijd met de Habitatrichtlijn komt, concreet is, zich specifiek richt op de ter plaatse geldende instandhoudingsdoelstellingen en de mogelijkheid voor lokale/regionale betrokkenheid biedt. Eventuele ingrijpende maatregelen zijn direct te onderbouwen en daarmee ook aanvaardbaar.
--	--	--	---

			De Habitatrichtlijn eist wel zekerheid, maar het spreekt vanzelf dat dat nooit absolute zekerheid kan zijn. Zie het als een verzwaarde motiveringsplicht (denk aan de passende beoordeling). En als je blijft twijfelen geldt ook nog het voorzorgbeginsel (if in doubt abstain). Je kunt dus niet met een leuterverhaal de natuur aantasten. Met sciëntisme heeft dat allemaal niets te maken, slechts met een flinke drempel voor natuuraantasting. De KDW heeft geen absolute waarde. De KDW komt voort uit internationaal onderzoek en als resultante van proeven met verschillende stikstofbelastingen ook in combinatie met veldwaarnemingen. Binnen de proefopzet en schaalbeperkingen van de proeven zal de waarde met een redelijke foutenmarge wel kloppen. Waar het waarschijnlijk fout gaat is dat de werkelijke belasting in de natuur niet te berekenen is door de zeer complexe depositieprocessen.
2. FDF – van KDW naar SDW	Eerst tellen we alle depositie van alle sectoren (landbouw, mobiliteit, industrie, bouw en overige) die er op 1 juli 2015 was, bij elkaar op. Deze depositie zit al in de modellen en is bekend. De ingangsdatum voor de SDW is in lijn met de uitspraak van de Raad van State	De PAS melders / Interimmers en knelgevallen, moeten gelegaliseerd worden via een goede, landelijke, vrijwillige opkoopregeling voor alle diercategorieën. Daarmee reduceren we de stikstofdepositie	FDF ziet het huidige stikstofprobleem als een puur administratief, juridisch probleem. Echter: dit juridische probleem gaat als we niet oppassen, boerenbedrijven de kop kosten. Daarom het voorstel voor het

	op 29 mei 2019 over het PAS: na 1 juli 2015 is door het PAS een stikstof-overschot ontstaan, en dat overschot moet weer weggenomen worden. • Het aantal mol dat uit die optelsom van alle sectoren komt, is de nieuwe Stikstof Depositie Waarde (SDW). Deze SDW mag nooit weer stijgen. Dit is tevens in lijn met de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019. • Alle sectoren worden gelegaliseerd met Nb-vergunningen om problemen zoals ellenlange juridische procedures in de toekomst te voorkomen – er kan tevens gedacht worden aan een soort ‘generaal pardon’ • Er komen schotten tussen de sectoren (industrie/MKB-verkeer-landbouw-bouw-overige) waarbij het aantal mollen dat op 1 juli per sector, wordt toegekend. Deze schotten zijn in lijn met de NEC Richtlijn, het EU verbod op pollution swapping én het advies van Remkes (dat door het Kabinet is omarmd): geen uitruil meer tussen sectoren, geen uitruil meer van NH3 voor NOx.	terwijl de overheid kan voldoen aan de eis van de rechter. • De overheid zal garanties moeten leveren om vergunningverlening voor uitbreiding van de ‘blijvers’, zeker te stellen! Tevens is het noodzakelijk dat er geen zones wordt vastgelegd: niet provinciaal en niet op gemeentelijk niveau.	invoeren van de Stikstof Depositie Waarde (SDW). Nederland zat niet op slot vóór de PAS er was. In feite hadden we vrij makkelijk terug gekund naar het systeem van voor 2015 wanneer de overheid niet een stikstofwet in elkaar had geflanst met een ambitieus reductiedoel dat niet uit de Vogel- en Habitatrichtlijn komt en ook niet moet van de RvS! Minister Van der Wal zegt steeds maar weer dat “het van Brussel moet” of “de Vogel- en Habitatrichtlijn schrijft het voor”, maar dat is NIET WAAR!!!
3. Initiatiefnota BBB & JA21	• Het verwijderen van de omgevingswaarde als resultaatverplichting uit de Wet Natuurbescherming en deze vervangen door een goede staat van instandhouding van de natuur en/of tussendoelstellingen die leiden tot een goede staat van instandhouding van de natuur. In	• Om dit te bepalen, wordt er gewerkt met een ecologische onderbouwing. Deze ecologische onderbouwing omvat in ieder geval: een inventarisatie van de aanwezige soorten, een indicatie van de aantallen van de aanwezige soorten en een beschrijving van de trend vanaf	de KDW als resultaatverplichting in de wet biedt geen garantie op een goede staat van instandhouding van de natuur. Deze strikte uitleg van de Habitatrichtlijn heeft Nederland in zijn geheel op slot gezet.

	deze nota zijn al wat aanzetten gegeven hoe dit kan worden aangepakt, deze kunnen als uitgangspunt dienen. • Artikel 1.12a zou moeten worden aangepast naar een artikel dat de staat van instandhouding van de natuur als leidraad neemt. Artikel 1.12a lid 2 dient te komen te vervallen. • Voorstel voor artikel 1.12b lid 1 a: Voor het verminderen van de depositie van stikstof op voor stikstof gevoelige habitats in Natura 2000 gebieden. • Voorstel voor artikel 1.12b lid 2 a: Komt te vervallen • Voorstel voor artikel 1.12b lid 2 b: "b" vervalt. • Voorstel Artikel 1.12fa In lid 1 komt te vervallen: "de landelijke omgevingswaarde en" • Voorstel Artikel 1.12g In lid 2 komt te vervallen "aan de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 1.12a, eerste lid, en". • In lid 1 komt te vervallen "een omgevingswaarde als bedoeld in artikel 1.12a, eerste lid, of aan". • Lid 2 wordt vervangen door; indien het programma op basis van artikel a.12g lid 1 wordt gewijzigd vindt er een inventarisatie plaats van de oorzaken waarom de doelstelling niet	het moment dat deze soorten daadwerkelijk worden geïnventariseerd. Als leidraad hierbij wordt de Nationale Databank Flora en Fauna gebruikt. Tevens dienen bodemanalyses als leidraad gebruikt te worden. • Er is op dit moment een bedrag van 250 miljoen euro gereserveerd voor het legaliseren van de PAS-melders. Veruit het grootste gedeelte van dit geld hoeft niet aangesproken te worden als er gekozen wordt voor een drempelwaarde gekoppeld aan een neerwaartse lijn van de stikstofdepositie. De kosten voor het doorvoeren van wijzigingen ten gevolge van het aannemen van de beslispunten van deze nota kunnen vanuit dit budget worden vergoed.	
--	--	---	--

	wordt gehaald. In deze inventarisatie wordt in ieder geval meegenomen de invloed van : - Stikstof - Waterhuishouding - Natuurbeheer - Klimaatverandering - Bodem - Menselijke activiteiten En andere mogelijke oorzaken van het niet behalen van de doelstelling. Op basis van deze inventarisatie wordt het beleid bijgesteld. • Voorstel artikel 1.12h In lid c vervalt "omgevingswaarden en de". • Wijziging Omgevingswet Alle verwijzingen naar de omgevingswaarden in de Omgevingswet worden aangepast in het verlengde van de aanpassingen van de wetsartikelen in de Wet Natuurbescherming die hiervoor zijn gedaan.		
4. NAJK	• Haal de KDW uit de wettelijke doelstelling voor 2030 en vervang deze door de volgende de volgende punten: - Een binnenlandse stikstofemissiereductie van 50% van alle sectoren. - In de gebiedsgerichte aanpak centraal te stellen het behalen van de staat van de instandhoudingsdoelen van de natuurlijke habitats en de populaties van de soort	• De overheid geeft (financiële) steun en de benodigde beleidsruimte voor het uitvoeren van plannen uit de land- en tuinbouwsector zelf met aanverwante partijen uit de agroketen, zoals het plan van de Coalitie Toekomstgerichte Melkveehouderij (CTM) die een potentie heeft van een stikstofreductie van 26% vanuit de melkveehouderij.	Jonge boeren en tuinders hebben enkel belang bij een betrouwbare overheid, waarop ze kunnen bouwen en kunnen samenwerken. Zonder deze betrouwbare, zijn de genoemde punten om perspectief te geven, zinloos.

	waarvoor het N2000-gebied is aangewezen, als bijdrage aan het bereiken van een landelijke gunstige staat van instandhouding.	• De middelen uit het transitiefonds van 25 miljard worden gericht op de blijver in plaats van de stopper en diegene die mogelijk onteigent wordt. Er wordt ruim baan gemaakt voor innovatie en nieuwe verdienmodellen waaraan boeren en tuinders voor een lange periode wat aan hebben. • In de gebiedsgerichte aanpak centraal te stellen het behalen van de staat van de instandhoudingsdoelen van de natuurlijke habitats en de populaties van de soort waarvoor het N2000-gebied is aangewezen, als bijdrage aan het bereiken van een landelijke gunstige staat van instandhouding.	
--	---	---	--